

N:o 103.

Herr Aug. Peterson i Hasselstad: *Om afskrifning af en kronans fordran å arrende för Lyckeby kronoqvarn.*

Genom kontrakt den 24 November 1865, upplät Förvaltningen af sjöärendena å Kongl. Maj:ts och kronans vägnar till handlanden J. A. Olssén i Karlskrona, Lyckeby kronoqvarn på arrende under tio år, räknadt från den 25 Oktober 1866 till samma dag 1876, emot en årlig arrendeafgift af 5,001 riksdaler riksmünt. I detta kontrakt stadgades bland annat, att kontraktet förverkades å arrendatorns sida med löpande arrendeårets slut, om han blefve nödsakad afstå sin egendom till borgenärernas förnöjande, och att i händelse Kongl. Maj:t och kronan funne för godt, att under sådant förhållande å nyo utbjuda qvarnverket genom auktion under den återstående arrendetiden, arrendatorn och hans löftesmän skulle ersätta kronan den förlust, som genom ett lägre arrende under den återstående kontraktstiden kunde uppkomma.

Arrendatorn Olssén gjorde vid detta arrende en öfverspekulation, enär han beräknade, det han, likasom den föregående arrendatorn skulle få begagna sig af den inkomstbringande tulltägt för all erforderlig spanmål för flottans behof, som har varit vanligt att å nämnde kronoqvarn förmalas.

Denna arrendatorns beräkning var misslyckad, ty nära samtidigt med arrendets början, inrättades för flottans räkning en ångqvarn i Karlskrona, å hvilken allt sedan den för flottans behof erforderliga

spanmålen har blifvit förmålen. Detta hade till följd, att arrendatorn Olssén icke kunde fullgöra arrendevilkoren, hvadan en så betydlig balans för honom uppkom, att han efter tvenne års förlopp måste afstå sina tillgångar till sina borgenärers förnöjande. Balansen i Olsséns afträdda bo var så stor, att båda hans löftesmän, handlandena L. N. Möller och W. Sjögren i Karlskrona, äfvenledes blefvo nödsakade att afträda sin egendom till konkurs, men det oaktadt kunde statens fordran icke betäckas, ty efter afslutningen af dessa konkurser visade det sig, att statens tillgodohafvande på nämnde arrendeaffär uppgick till den icke obetydliga summan vid arrendeårens slut af 26,134 kronor 60 öre.

Sedan Olssén och hans löftesmän afträdt sin egendom till borgenärernas förnöjande och arrenderätten sålunda förverkats, utfärdade Förvaltningen af sjöärendena den 12 Juni 1868 kungörelse om auktion för arrendets öfvertagande på Olsséns och hans löftesmäns äfventyr under de återstående åtta åren af arrendetiden, eller från den 25 Oktober 1868 till samma dag 1876. Efter hållen auktion upprättades den 11 Augusti 1868 kontrakt om arrendet med Wilhelm Albrecht emot en årlig arrendeafgift af 2,701 riksdaler riksmünt.

Nära 20 år hafva förflutit sedan ifrågavarande arrende ingicks, och under denna tid hafva behöriga undersökningar för kronans räkning blifvit gjorda, hvarvid utrönts att de omförmälde gäldenärerna saknat tillgångar.

Den ena af löftesmännen, L. N. Möller, är för flere år sedan afliden i utfattig belägenhet, och Olssén afled i slutet af förra året, äfvenledes utfattig. Den ena af löftesmännen, W. Sjögren i Karlskrona, lefver ännu, men eger icke några tillgångar, och någon utsigt att han skall komma att erhålla sådana för godtgörande af sin borgensskuld till kronan förefinnes icke.

Vid sådant förhållande hemställer jag till Riksdagens bepröfvande, om det icke vore skäl, att i denna sak förfara på enahanda sätt som skett med Riksbankens och dess afdelningskontors fordringar af låntagare, som dels gjort konkurs, och dels befunnits i saknad af tillgångar. Riksdagen, vanligen på Banko-Utskottets hemställan, beslutar afskrifningar af slika kronofordringars resterande belopp.

Sådan afskrifning beviljades vid sistlidne riksdag för hufvudkontoret i Stockholm samt afdelningskontoren i Göteborg och Visby till sammanlagdt belopp af 52,012 kronor 91 öre, och voro några af dessa statens fordringar icke äldre än sedan år 1883.

På grund af hvad sålunda blifvit anført får jag vördsamt hemställa, att Riksdagen ville besluta, att Kongl. Maj:t och kronans omförmälda fordran af ersättning för förlust i följd af merbemälda arrendekontrakt den 24 November 1865, må varda afskrifven.

Stockholm den 27 Januari 1886.

Aug. Peterson.

N:o 104.

Af Herr **O. N. Wagenius**: *Om afsättande, under förutsättning af Riksdagens bifall till väckta förslag om införseltull å spannmål, af en fond för bildande af olycksfalls- samt ålderdomsförsäkringsanstalter för arbetare m. fl.*

Då frågan om införseltull å lifsmedel detta år antagligen kommer att föreläggas Riksdagens pröfning, och det ej är möjligt att förutse, hvilken lösning denna fråga kommer att få, blir det för hvar och en riksdagsman, som ej har annat intresse, än att det helas, såväl som den enskildes bästa må tillgodoses, en nödvändighet att göra sig den frågan: huru skola sådana tullar kunna införas med bevarande af allas sannskyldiga intressen och rätt?

Klart är då, att tullar å lifsförnödenheter komma, i första hand åtminstone, att fördyra lefnadskostnaderna för den klass af medborgare, som i vanlig mening räknas till de mindre bemedlade arbetarne. Och lika litet som jag kan underkänna vigten af denna anmärkning ifrån deras sida, som motsätta sig införandet af lifsmedelstullar, lika litet kan